

PRAGOZD

NAŠA BESEDA MESECA

Pragozdni rezervat Rajhenavski Rog sem prvič obiskala v okviru drugega srečanja Mreže gozdnih vrtcev in šol Slovenije, ki ga je organiziral Inštitut za gozdno pedagogiko v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije in Zavodom za gozdove Slovenije.

Pragozd me je očaral in v meni pustil nepozabne slike narave. Je prostor tišine, navdušenja, občudovanja, spoštovanja, skrivnosti ...

Že med hojo ob robu pragozda sem pomislila: To morajo spoznati, začutiti tudi moji učenci! In takoj nato vprašanje: Na kakšen način to navdušenje prenesti nanje? Pragozda ne bomo mogli obiskati, torej ga bomo morali spoznavati v razredu.

Ker v našem razredu že celo šolsko leto poteka dejavnost Naša beseda meseca, je bila to prava priložnost tudi za to. Beseda meseca aprila je tako postala Pragozd.

Cilji dejavnosti:

- učenci se zavedo, da so tudi v Sloveniji pragozdni rezervati,
- ustvarijo podobo pragozda, ki je drugačen od pisanega tropskega pragozda iz filmov,
- razvijanje pozitivnega odnosa do ohranjanja neokrnjene narave.

Uvod v dejavnost – odkrivanje otroških idej

Otroci so razmišljali, kaj je pragozd, kje je in kdo živi v njem. Predstavljam nekaj njihovih razmišljanj.

Pragozd je:

- gozd, ki je bil v starih časih,
- star gozd,
- so stara, debela drevesa,

- gozd, v katerega človek še ni šel,
- v njem se takoj izgubiš,
- gozd, ki se sam dela,
- gozd, kjer je veliko dreves, ker jih nihče ne seka...
-

Veliko otrok ni vedelo, kje pragozd je. Kar nekaj jih je menilo, da je pragozd v Črmošnjicah. (Na naravoslovnem taboru V Črmošnjicah so izvedeli, da je v bližini pragozd.)

V pragozdu živijo:

- drevesa, palme, opice, medvedi, are, tigri, veverice, ježi...

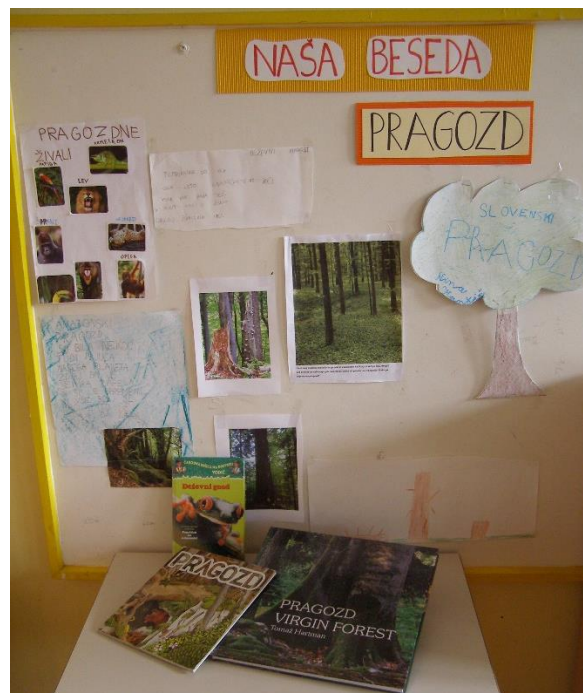
Pridobivanje znanja o pragozdu

- Z učenci smo si ogledali fotografije pragozdnega rezervata Rajhenavski Rog in se ob njih pogovarjali o rastlinah, živalih, značilnostih pragozda, obnašanju v pragozdu ... Bili so navdušeni. Ugotovili so, da narava v pragozdu ustvarja prave umetnine. Primerjali smo ga s tropskim pragozdom in iskali razlike.
- Otroci so podatke o pragozdu zbirali na internetu in v literaturi. Izdelovali so plakate, knjižice, prinašali knjige... Svoje izdelke in najdene podatke so vsak dan v jutranjem krogu predstavljali svojem sošolcem. Ob tem so se vedno razvili zanimivi pogovori, ki so še spodbujali njihovo radovednost in vedoželjnost.

- V kotičku Naša beseda meseca so urejali pano z vsem, kar so našli o pragozdu.

- Ogljedali smo si računalniško predstavitev GREMO NA IZLET V PRADAVNINO. Idejo zanjo sem dobila ob branju čudovitega besedila Tomaža Hartmana v zgibanki Pragozd. Posameznemu delu besedila (ki sem ga ob predstavitvi brala) sem priredila fotografijo. Učenci so me presenetili, saj so predstavitev zbrano spremljali v popolni tišini. No, zaslišal se je le kakšen vzdih navdušenja. Na koncu so dodali le: S seboj na izlet smo pozabili vzeti malico.

Slide 1

Slide 2

Sediva na rob pragozda, odpriva oči in ušesa. Pred nama so podobe iz pradavnine. Krošnje orjaških petstoletnih smrek segajo visoko, do 50 m od tal.

Slide 3

V modrem nebu se zasliši zategel klic orla. Ptičji ščebet v krošnjah starih bukev poneha, ko se mimo spelje senca mogočnih kril. Spet se oglasi šoja, gozdni stražar. Odkrila je sovo in s ptičji razposajenci jo neugnano draži. Uharica mežika in se slednjič umakne. Za trenutek tišine, nato pa trr – trr, žolna ali morda detel trka po lubju suhe jelke. Za lubjem si išče kosilo, hrošče in njihove ličinke.

Slide 4

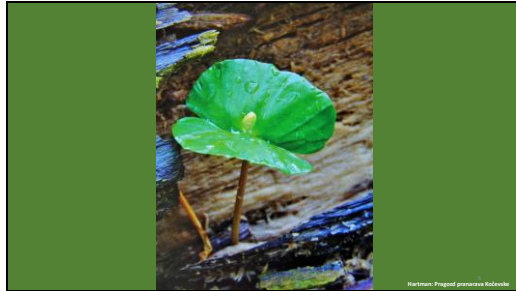
Malo naprej je prejšnjo zimo vihar izruval nekaj dreves. Stotine metrov korenin, ki kot prsti oklepajo kraške skale, pač ni vzdržalo. Toda padli orjak pomeni novo življenje. Desetletja bo dom in bogato obložena miza številnim organizmov.

Slide 5

Trhel les kot goba zadržuje dež, ki počasi spira hranila v zemljo. Nič ne gre v nič.

Slide 6

Že so tu bukove mladice, ki se v svetlobnem jašku vzpenjajo proti soncu.

Slide 7

Drugačna je jelova klica. Kot drobna zvezdica je pravkar vzknila na panju. Več deset pomladi bo čakala v senci. Z dežnikasto krošnjo prestreza redke sončne žarke.

Slide 8

Nato bo morda spet padel sosednji orjak in jelkica bo pognala v višino. Leto za letom se bo debelila in postala pragozdna velikanka. Tako so stari in mladi, debeli in drobni trhli in zeleni vedno pomešani. Življenje pa je povezano v krog.

Slide 9

O, poglej! Ob jelki se nekaj premika.
Ponosni jelen pazljivo prisluhne.
Morda čuti volčji trop na sledi, a do
zimске lakote je še daleč. Le
kosmatinca, rjavega medveda je
opazil.

Slide 10

Tako je v pragozdu. Vse v ravnotežju.
Tu ni slabega in dobrega, ni škodljivega
in koristnega.

Slide 11

Ne, ne potrebujemo časovnega stroja.

**PODOBE IZ DAVNINE SO TU
ŠE DANES –
V PRAGOZDU.**

Zaključek dejavnosti

- Likovno izražanje

Fotografije pragozda so bile navdih za likovno ustvarjanje učencev. Pripravila sem kopije fotografij z detajli iz pragozda. Vsak učenec je izbral tisto, ki mu je najbolj všeč in jo prilepil na risalni list. S flomastri jo je nato na svoj način dopolnil.

- Izdelava namizne igre Pragozd ne jezi se.

Igro je nekaj otrok začelo izdelovati spontano, saj so take igre že sestavljali. Potem smo združili moči in ideje so kar deževale. Skupaj smo jih izpilili, saj smo želeli, da je igra poučna. Izdelali so še figurice in zapisali pravila. Igro so seveda preizkusili in navdušenja nad njo niso skrivali. Ob igri zdaj vsak dan uživajo med odmori. Vsak je dobil tudi svoj izvod igre, ki jo je likovno opremil sam in jo odnesel domov. Tako so nekaj svojega znanja prenesli tudi domačim.

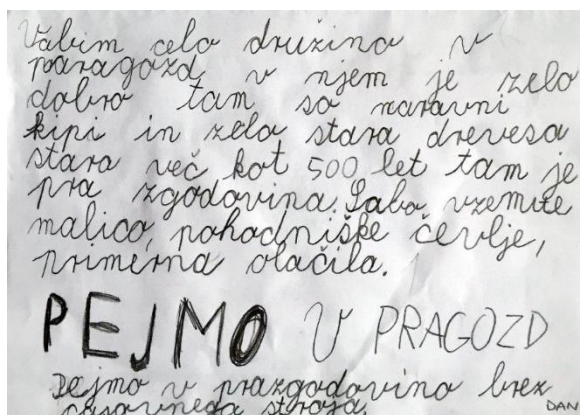
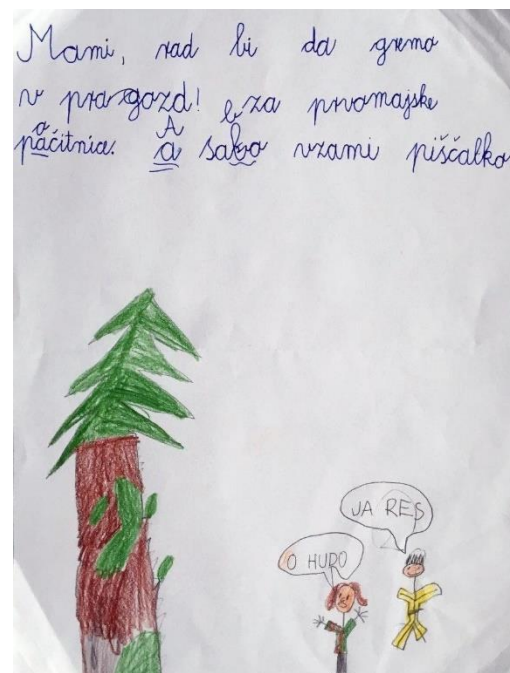

- Pisanje vabila na izlet v pragozd .

Dobili so nalogo, da staršem prijateljem, babicam... napišejo vabilo, s katerim jih bodo čimbolj prepričljivo povabili v pragozd.

- Zapis povedi o pragozdu.

Samostojno so zapisali povedi o vsem, kar so izvedeli o pragozdu. Mnogi so me ob tem pozitivno presenetili, saj so se še bolj kot običajno trudili, da so bili zapisi estetski in brez napak.

Pragozd

V pragozdu je veliko živali in dreves. V pragozdu se lahko izgubi. V Sloveniji je več pragozdov. Najbolj znan je Kočevski pragozd. V pragozdu živijo medved, ris, volk, sova. Ko eno drevo odmrne, zraste novo. Pragozd je zelo star. Pragozd nam daje čisti zrak.

Pragozd je zelo star. V pragozdu je kraljica smreka. V pragozdu nismo jagati dreves. Pragozd je zaščiten. V pragozdu so zelo debela drevesa. Pragozdovi so starejši kot pedsto let. Ko drevo pade zraste novo drevo. V gozdovih je več kot tisoč dreves.

V pragozdu še noben ni sekal. V pragozdu so živali. Pragozd je zelo star gozd. V pragozdu je kraljica jelka. V pragozdu drevesa skrbijo sama zase. Pragozd je navaden gozd. V pragozdu so različne rastline. Pragozd

Hiša je v solci. V pragozdu živijo živali. Tam je vse v naravnostju. Tam še nikoli ni bila skiro. Pragozd je zelo zaščiten. Tam rastejo male rastline. Pragozd je umirjen. V pragozdu je črnaš. Tam je zelo lepo.

živali. V pra gozdu n ni
se nikoli sekire. Gozd je lep
Rastline so zelo pomembne. V pra
gozdu je veliko različnih rastlin.
Staro drevo je gojilo za novo
drevo n gozdu se umirša.

Menim, da so bili zadani cilji doseženi in da so učenci preko vseh dejavnosti začutili, da je pragozd pomemben življenjski prostor, ki ga je vredno ohraniti zase in za prihodnje rodove. Upam, da bo koga od njih čimprej poneslo v pragozd. Jaz se prav gotovo še vrnem tja.

Uporabljena literatura:

Tomaž Hartman: Pragozd prararava Kočevske, Silva Slovenica 2014

Tomaž Hartman: Pragozd, zbirka Korak, Mladinska knjiga 1996

Dušan Mlinšek: Pra – gozd v naši krajini, DZS 1992

Nataša Šefer, prof. razrednega pouka

In drugošolci OŠ Simona Jenka Kranj - Center